

IN MEMORIAM

JAAP VAN BAAREN 1952-2024

The Voice van het basketbal die iedereen zo graag hoorde

Den Helder ■ Zijn bijnaam in basketbalkringen was The Voice. Speaker Jaap van Baaren, sinds het begin van de jaren tachtig twee decennia lang de stem van Sport-hal Sportlaan, had een donker en warm geluid. Daarnaast wist de Nieuwedieper, die een maand voor zijn 72ste verjaardag overleed, waarover hij sprak. Ook voor de bond was dat aanleiding om hem bij interlands het woord te geven.

Bij zijn afscheid als speaker.

Van Baaren stopte in 2003, een jaar nadat hij als marineman met pensioen was gegaan. Hij kreeg een plek in de eregalerij aan de wand van de sporthal tussen speelsters die er een punt achter hadden gezet. Dat er ook plaats werd gemaakt voor een shirt met zijn naam, geeft eens te meer aan hoe speciaal de band van de speaker met het Helderse basketbal was.

Vrouwen of mannen, Van Baaren maakte geen onderscheid en nam elke keer weer plaats achter de microfoon bij thuiswedstrijden. Zijn status stopte niet bij de stadsgrenzen. Ook de organisaties van de toenmalige Haarlem Basketball Week en Olympische Kwalificatie Toernooien in ons land lieten hem het publiek bijpraten over de gang van zaken.

Basketbal was meer dan de belangrijkste bijzaak van het leven voor Van Baaren, die geboren werd in Almere. Hij vergeleek zijn grote hobby met het leven van een topsporter. Verjaardagen, bruiloften, partijen, zelfs eigen feestjes werden allemaal afgezegd of verschoven als hij moest speaken. Dat ging voor, zelfs al was het tegen een onkostenvergoeding en verder op vrijwillige basis.

Hij zag de groten van het mondiale basketbal voorbij komen maar ook de belangstelling voor de sport afnemen. Dat was niet de reden dat hij er in 2003 mee stopte. Van Baaren wilde na twintig jaar achter de microfoons in sporthallen zijn tijd zelf en anders indelen. Hij betrapte zichzelf steeds vaker op foutjes in zijn teksten. Ook het herkennen van spelers werd minder. „Kennelijk werd ik vergeetachtig.”

Ruud Ramler

'In iedereen schuilt een goede speaker', zei hij altijd. FOTO'S REDMOUSE

„Ik werd toegelaten in de hal als ik ook zou gaan speaken

ACHT VRAGEN OVER Aanlanding windparken op zee

Verzet tegen stroommasten

Mochten de stroomkabels van de nieuwe windmolenparken in de Noordzee in de toekomst aan land komen in Den Helder, dan zijn nieuwe hoogspanningsmasten nodig. Landschap Noord-Holland roept bewoners en organisaties op om hiertegen bezwaar te maken.

Den Helder ■ De op de Noordzee opgewekte energie moet via elektriciteitskabels en waterstofleidingen aan land worden gebracht. Het programma VAWOZ (Verbindingen Aanlanding Wind op Zee) onderzoekt daarom hoe de energie van, nog te bouwen, windparken op zee aan land kan worden gebracht in de vorm van elektriciteit of waterstof voor de periode 2031 tot 2040.

1 Wat is het plan?
Het ministerie van Economische Zaken zoekt via het VAWOZ naar locaties in Nederland om tien stroomkabels en twee waterstofleidingen vanuit de Noordzee naar bestaande hoogspanningstracés op land te laten aansluiten. Deze kabels zijn nodig om de bouw van nieuwe windmolenparken mogelijk te maken. In Noord-Holland zijn acht mogelijke locaties in beeld: een locatie

„Den Helder als locatie voor aanlanding vinden we ongeschikt, vanwege de grote impact op het landschap

Landschap Noord-Holland

bij Den Helder, eentje bij Middenmeer en zes locaties in het zuiden van de provincie. Als de keuze op Den Helder valt, moet er een extra bovengrondse hoogspanningsleiding komen vanuit de Kop van Noord-Holland naar het zuiden van de provincie.

2 Wat zijn de bezwaren van Landschap Noord-Holland?
„Wij vinden dat aanlandingslocaties uit zee in de buurt van de huidige elektriciteitsstracés moeten aanlanden, zodat er geen nieuwe bovengrondse hoogspanningskabels op land nodig zijn”, schrijft de organisatie in een persbericht.

„Den Helder als aanlandingslocatie vinden we ongeschikt, vanwege de grote landschappelijke impact. Naast de nieuwe kabels, moet er ook ruimte worden gezocht voor grote waterstoffabrieken (elektrolyzers). Deze nieuwe industrieterreinen passen in de huidige industrieterreinen bij het Noordzeekanaal, en niet in de Noordkop.”

„Het benodigde hoogspannings-tracé komt waarschijnlijk direct naast het voorgenomen nieuwe 380-kV hoogspanningstracé van Middenmeer naar het zuiden van de provincie te liggen. Er verschijnen dan minstens veertig kilometer aan extra hoogspanningsmasten in het landschap, in een dubbele rij. Voor vogels is de ontwikkeling ook negatief.”

„De voorkeur gaat uit naar een ondergrondse aanlanding in het zuiden van de provincie, niet naar een

grotendeels bovengrondse ontsluiting via de Kop van Noord-Holland.”

3 Hoe is de situatie nu in Den Helder?

In Den Helder is momenteel geen transformatorstation (380kV) waarop kan worden aangesloten en plannen hiervoor zijn ook niet opgenomen in het huidige investeringsplan van netbeheerder TenneT. 'In dit kader is de regio gevraagd om in kaart te brengen welke ontwikkelingen in deze regio gaan spelen, zodat TenneT kan aangeven welke oplossing daarvoor noodzakelijk is', zo staat in het VAWOZ-rapport.

Vanwege het ontbreken van dit transformatorstation en hoogspanningslijnen, zijn er op dit moment geen plannen voor aanlanding bij Den Helder.

Zo gaat de opgewekte elektriciteit van het nieuw te bouwen windpark IJmuiden Ver Alpha in de toekomst naar Borssele. Het windpark ligt straks 62 kilometer uit de kust van Den Helder.

Momenteel loopt een ruimtelijke procedure voor een verbinding vanaf de 380 kV-verbinding tussen Bevenmeer en Diemen naar de Kop van Noord-Holland (nog niet duidelijk vanaf welk station). Dit maakt aanlanding van wind op zee bij Middenmeer mogelijk. Voor aanlanding bij Den Helder moet de 380 kV-verbinding vanaf Middenmeer doorgetrokken worden naar Den Helder.

4 Is de deur daarmee definitief

Hoogspanningsmasten.

5 Hoe zit het dan met die hoogspanningslijnen?

Een nieuw transformatorstation in of bij Den Helder betekent ook dat er een bovengrondse hoogspanningsverbinding moet komen tussen Den Helder en de nieuwe 380kV-verbinding Noord-Holland Noord nabij Agriport. Deze moet nabij het bestaande 150kV-station Middenmeer worden geplaatst. Voor het hoogspanningsnet zijn drie kansrijke routes in beeld. De noordelijke route loopt vanaf de aanlandingszone bij Julianadorp ten noorden van Anna Paulowna en Wieringerwaard en vervolgt daarna zijn weg richting Agriport. De tweede route bundelt voor een groot deel met de bestaande buisleiding tussen Julianadorp en Agriport.

De derde route volgt ook de buisleidingenstrook, maar de route buigt bij Schagen verder af naar het zuiden richting het zuidelijke deel van het zoekgebied voor het transformatorstation.

De gemeente Hollands Kroon wil de ruimte op de bedrijventerreinen (nabij Agriport en nabij Den Helder) niet gebruiken voor energie-infrastructuur.

De beschikbaarheid van duurzame energie zal naar verwachting een aantrekkende werking hebben op bedrijvigheid. 'In Den Helder is de economische impuls gewenst,

beeld te brengen of er voldoende energievraag is om een (aansluiting op een) nieuw 380kV-station in de omgeving van Den Helder te onderzoeken.

7 Hoe zit met de plannen in Middenmeer?

Het nieuwe transformatorstation aldaar wordt gezien als oplossing voor de netcongestie, maar verder zijn er wel bedenkingen. Zo stelt het college van Hollands Kroon dat 'recentelijke grootschalige ontwikkelingen in de Wieringermeer niet of nauwelijks hebben bijgedragen aan de brede welvaart van haar inwoners. Bij afweging over nieuwe grootschalige ontwikkelingen zal dit veel beter in samenhang moeten worden bezien', staat in het rapport.

Verschiedende partijen, waaronder het waterschap, natuur- en milieuorganisaties, lokale bewonersorganisaties, de gemeente Hollands Kroon en de provincie Noord-Holland vinden de aantrekkende werking van industrie die een aanlanding bij Agriport kan hebben niet wenselijk.

Verder moet rekening worden gehouden met het relatief hoge overstromingsrisico van de diepe polder, de droogteproblematiek die nu al speelt en (compensatie van) toename van verharding. Bovendien blijft de omgeving van Agriport op langere termijn juist geschikt voor landbouw.

Volgens de gemeente moet de agrarische functie behouden blijven. Bovendien moet rekening worden gehouden met de windturbines in de Wieringermeerpolder.

De gemeente Hollands Kroon wil de ruimte op de bedrijventerreinen (nabij Agriport en nabij Den Helder) niet gebruiken voor energie-infrastructuur.

De beschikbaarheid van duurzame energie zal naar verwachting een aantrekkende werking hebben op bedrijvigheid. 'In Den Helder is de economische impuls gewenst,

maar in de omgeving van Middenmeer lijkt dit minder voor de hand liggend'.

8 Wat vinden de agrariërs ervan?
De routes (elektrisch en waterstof) richting Den Helder lopen door de Koegraspolder.

Er speelt verziltingsproblematiek in dit agrarische gebied. In het Programma Energiehoofdstructuur, dat zich richt op de benodigde ruim-

te voor het energiesysteem op land voor een klimaatneutraal energiesysteem in 2050, wordt erop gewezen dat bepaalde grond gaat verzilten, zoals gebieden ten zuiden en rondom Den Helder en daarom voor andere doeleinden gebruikt kan worden.

'Hierin wordt het belang van de bloembollensector niet genoeg meegenomen, omdat deze grond nu gebruikt wordt voor bloembollen-

teelt', reageert de Koninklijke Algemeene Vereniging voor Bloembollencultuur (KAVB).

Zo wordt in het programma gesteld dat werkzaamheden rondom het versterken van de energiehoofdstructuur (voor hoogspanningsmasten, kabels en leidingen) plaats gaan vinden op en in de percelen van bloembollenteelers.

Casper Duin

Plannen voor elektrolyser op Oostoever

Den Helder ■ Het bedrijf Statkraft heeft serieuze plannen om op bedrijventerrein Oostoever in Den Helder een elektrolyser te bouwen en exploiteren voor de productie van 2 megawatt (MW) waterstof.

„In het meest optimistische scenario staan over grofweg twee jaar alle seinen op groen”, vertelt Yusuf Kilic, project developer waterstof bij Statkraft.

De onderneming heeft een stuk grond van pakweg 2,3 hectare ten zuiden van het NAM-terrein op het oog. „Eind vorig jaar hebben wij binnen het Zephyros-project in Den Helder de positie ingenomen als producent van groene waterstof. Het idee is om klein te beginnen en later op te schalen om het op industrieel niveau beschikbaar te maken.”

„In eerste instantie komt er waterstof beschikbaar voor lokale gebruikers, zoals de onderhoudsbedrijven voor de offshore-windsector, zwaar transport en maritieme sector. De groene waterstofmarkt moet nog helemaal ontwikkeld worden.”

Bovendien moet ook Statkraft in de wachtkamer plaatsnemen, in afwachting van de mogelijke keuze voor een stroomaansluiting.

„Het grotere project in Den Helder kan niet gebouwd worden voordat de stroomaansluiting er is. Dus niet voor 2030. Voorlopig moeten er nog heel wat stappen worden doorlopen.”

Afstemmen

„Zoals het afstemmen van de planning met netwerkbeheerders Liander en Tennet en de gesprekken met de Omgevingsdienst, gemeente, provincie en waterschappen. Er zijn veel belangenbehartigers die willen begrijpen wat wij gaan doen.”

Elektrolyzers worden gebruikt om waterstof mee te maken. Deze systemen splitsen met elektriciteit water op in zuurstof en waterstof. Als deze elektriciteit uit wind en zon komt, is de waterstof 'groen' en komt er geen CO2 vrij bij het proces.

Den Helder wordt ontwikkeld als energiehub en de provincie

Noord-Holland heeft onlangs de status van Hydrogen Valley gekregen van de Europese Unie. Hiermee maakt de regio deel uit van het Europese verduurzamingsprogramma.

In de VAWOZ worden de kansen voor Den Helder voor waterstof als veel groter gezien. Zo komen drie van de vier grote aardgasleidingen van de winning van al het Nederlandse aardgas uit de Noordzee aan land in Den Helder. Daarnaast landt hier ook de internationale pijpleiding tussen Engeland en Nederland. Dit biedt mogelijke kansen voor hergebruik van buisleidingen.

Naar verwachting wordt Den Helder in 2030 toegevoegd aan het nationaal waterstofnetwerk. Een aanlandingsstation is nodig om de offshore waterstofleiding te laten aansluiten op het Waterstofnetwerk Nederland. Voor een aanlandingsstation voor waterstof zijn twee zoekgebieden in beeld: eentje nabij het gascompressorstation Anna Paulowna en een zoekgebied nabij het NAM-terrein in Den Helder.

FOTO'S ARCHIEF MEDIAHUIS